

Stenografisch verslag van een openbaar verhoor in het kader van de parlementaire enquêtecommissie Woningcorporaties op 13 juni 2014 in de Enquêtezaal van het Logement te Den Haag.

Gehoord wordt: de heer Siwart Kolthek

Aanvang: 9.30 uur

Voorzitter: Van Vliet

Griffier: Esmeijer

Verder zijn aanwezig de commissieleden Bashir, Groot, Hachchi, Mulder en Oskam.

De **voorzitter**: Mijnheer Kolthek, welkom namens de gehele parlementaire enquêtecommissie Woningcorporaties. Onze commissie doet onderzoek naar opzet en werking van het hele stelsel van de woningcorporaties en ook naar incidenten die daar plaatsvonden. Wij onderzoeken wat er is gebeurd, hoe dat kon gebeuren en zeker ook wie daarvoor verantwoordelijk zijn.

Vandaag is de laatste dag van onze tweede verhoorweek. Vandaag zullen wij ons wederom concentreren op Vestia en dan met name op het interne toezicht. In dat verband wordt u gehoord als getuige.

Dit verhoor vindt plaats onder ede. U hebt ervoor gekozen om in dat verband de belofte af te leggen dat u de gehele waarheid en niets dan de waarheid zult zeggen. Gaat u staan, alstublieft. Zegt u mij na: dat belof ik.

De heer **Kolthek**: Dat belof ik.

De **voorzitter**: U staat nu onder ede. Neemt u plaats. De microfoon kan tijdens het hele gesprek aan blijven. U laat zich bijstaan door mevrouw Borrius; welkom, mevrouw Borrius. Ik wijs u er wel op, mijnheer Kolthek, dat u zelf antwoord dient te geven op de vragen van de commissie.

Wij starten met het openbaar verhoor. In dat verband is het woord aan collega Bashir.

De heer **Bashir**: Mijnheer Kolthek, u was van 2005 tot eind 2011 lid van de raad van commissarissen van Vestia. U was in dezelfde periode de voorzitter van de raad van commissarissen van Vestia, het orgaan dat primair dient als de interne toezichthouder en dat het toezicht op het bestuur moet uitoefenen. Zoals u weet, is Vestia in grote financiële problemen gekomen als gevolg van het gebruik van derivaten. Onze commissie hoort u als een van de hoofdrolspelers in de Vestia-casus. In uw periode is het overgrote deel van de derivatenportefeuille van Vestia tot stand gekomen. Onze commissie zal u vragen stellen over het functioneren van het interne toezicht, in het bijzonder op derivaten, en de beloningen van de directeur-bestuurder van Vestia, de heer Staal.

Voor een goede taakuitoefening van de interne toezichthouder is het belangrijk dat deze onafhankelijk en kritisch kan opereren. Daarbij is het van belang dat hij dat ook doet richting de directeur-bestuurder van Vestia, de heer Staal. In dat kader willen we van u weten of het klopt dat u door de heer Staal bent gevraagd om zitting te nemen in de raad van commissarissen van Vestia.

De heer **Kolthek**: Ja, dat klopt.

De heer **Bashir**: Klopt het ook dat u meteen bent gevraagd om voorzitter te worden van de raad van commissarissen?

De heer **Kolthek**: Ook dat klopt.

De heer **Bashir**: Droeg de heer Staal eigenlijk vaker namen voor van commissarissen van Vestia?

De heer **Kolthek**: Ik heb drie keer meegemaakt dat er een vacature voor een commissaris ontstond. Bij twee keer daarvan was er sprake van een vertegenwoordiger van bewonersorganisaties, de ene van Haaglanden en de

andere van de regio Rotterdam. Door de raad van commissarissen werd onderling bepaald aan welk profiel wij behoefte hadden bij de vervulling van de vacature. Dat werd overlegd met vertegenwoordigers van de bewonersorganisaties. Die stelden een advertentie op, waarop sollicitanten kwamen, en deden een bindende voordracht van twee figuren uit wie de raad kon kiezen. Bij de derde vacature was er een vertegenwoordiger die door de ondernemingsraad zou worden aangezocht. Bij de vacature van de heer Lugte hebben wij heel duidelijk gesteld dat wij graag iemand wilden hebben met een financieel-economische achtergrond. De ondernemingsraad was het daarmee eens. De heer Molenaar is toen daarvoor aangezocht. Ik heb dus niet meegemaakt dat de heer Staal zei dat die-en-die commissaris moest worden.

De heer **Bashir**: Maar u sluit ook niet uit dat de heer Staal mensen benaderde als er een vacature was, in de zin van "er is een vacature, je kunt solliciteren"?

De heer **Kolthek**: Dat zult u aan de heer Staal moeten vragen.

De heer **Bashir**: Maar dat sluit u niet uit? Of weet u misschien dat dit gebeurd is?

De heer **Kolthek**: Dat moet u aan de heer Staal vragen. Ik bedoel, ik heb dat niet meegemaakt.

De heer **Bashir**: En u weet het ook niet?

De heer **Kolthek**: Nee.

De heer **Bashir**: Kunt u voor de commissie opsommen welke leden van de raad van de commissarissen van Vestia uit het Haagse en Rotterdamse netwerk van de heer Staal kwamen?

De heer **Kolthek**: Ik weet waar de leden van de raad van commissarissen vandaan kwamen. Of zij tot het netwerk van de heer Staal behoorden, is voor mij niet duidelijk.

De heer **Bashir**: Waarom is dat niet duidelijk voor u?

De heer **Kolthek**: Omdat ik niet precies weet wat het netwerk van de heer Staal is. Ik weet ook niet wat u suggereert met deze vraag. Misschien kunt u wat duidelijker en explicieter zijn.

De heer **Bashir**: Ik zal een aantal namen noemen. De heer Lugte?

De heer **Kolthek**: Die was al commissaris toen ik aantrad.

De heer **Bashir**: Ja, maar ik doel ook op commissarissen die al commissaris waren toen u aantrad. Ik wil weten of die uit het netwerk van de heer Staal kwamen.

De heer **Kolthek**: Ik ken er dus één. Dat is de heer Lugte.

De heer **Bashir**: En iemand als de heer Noordanus bijvoorbeeld?

De heer **Kolthek**: Die was geen commissaris toen ik commissaris was. Hij is een van mijn voorgangers.

De heer **Bashir**: Ja. U zegt dat u zich beperkt tot uw eigen periode?

De heer **Kolthek**: Ja, want daar kan ik wat over zeggen.

De heer **Bashir**: Had u eigenlijk het gevoel dat er voldoende tegenwicht was binnen de raad van commissarissen als het ging om de heer Staal?

De heer **Kolthek**: Ja, volgens mij wel. Volgens mij deden wij onze taak in openheid en oprecht. Voor zover we het allemaal konden overzien, deden we

het op een normale manier. Laat ik het als volgt zeggen. Ik heb ook ervaring met een ander commissariaat, namelijk bij Groothandelsgebouwen N.V.. Daar wordt het toezicht naar mijn gevoel op dezelfde manier uitgeoefend als we dat bij Vestia deden.

De heer **Bashir**: Waar bleek het dan uit dat u kritisch was?

De heer **Kolthek**: Wat zegt u?

De heer **Bashir**: Waar bleek het dan uit dat u voldoende tegenkracht kon bieden en ook kritisch was binnen de raad van commissarissen?

De heer **Kolthek**: Onze vergaderingen waren over het algemeen heel kritische besprekingen, waarin goed werd doorgevraagd naar het hoe en waarom en naar de achtergronden van de besluiten. In die zin was het een normale, kritische benadering van het concern.

De heer **Bashir**: U zegt dat u op zijn minst één naam kunt noemen uit het netwerk van de heer Staal, namelijk de heer Lugte.

De heer **Kolthek**: Misschien kunt u ietsje harder praten? Ik merk dat ik zelf al meer naar de microfoon toe schuif.

De heer **Bashir**: U zei dat u op zijn minst één naam kunt noemen uit het netwerk van de heer Staal, namelijk de heer Lugte.

De heer **Kolthek**: Ja, want dat weet iedereen, dus ...

De heer **Bashir**: Uzelf ook? U zei namelijk dat u was benaderd door de heer Staal.

De heer **Kolthek**: Ja, ik weet niet wat u onder het netwerk van de heer Staal verstaat. Ik heb de heer Staal één keer ontmoet toen ik gemeentesecretaris van Den Haag was. Toen heb ik een vrij lang gesprek met hem gehad.

Daarna heb ik vijf, zes jaar niet meer van hem gehoord. In die zin was de heer Staal voor mij eigenlijk een redelijk onbekend iemand.

De heer **Bashir**: En andere mensen, bijvoorbeeld mevrouw Baart?

De heer **Kolthek**: Mevrouw Baart is voorgedragen door de bewonersvertegenwoordigers uit Haaglanden. Zij was een van de twee kandidaten die voorgedragen waren.

De heer **Bashir**: Uit ons onderzoek blijkt dat ook zij door de heer Staal is gevraagd om te solliciteren op die vacature.

De heer **Kolthek**: Nou ... Ja ... Ik weet dat niet.

De heer **Bashir**: Vindt u eigenlijk dat de raad van commissarissen voldoende onafhankelijk is wanneer mensen door de directeur-bestuurder zelf worden gevraagd om te solliciteren?

De heer **Kolthek**: Dat was vrij gebruikelijk, in ieder geval in de periode dat ik gevraagd werd. Toen werd er nog niet zo vaak met advertenties en sollicitaties gewerkt. Het was een vrij gebruikelijke manier om mensen uit te zoeken en te benaderen om toe te treden tot dit soort colleges.

De heer **Bashir**: Ik wil met u verder naar de heer Staal zelf. Hij was de enige bestuurder van Vestia.

De heer **Kolthek**: Ja.

De heer **Bashir**: Hebt u binnen de raad van commissarissen weleens gesproken over het aanstellen van een tweede man naast de heer Staal?

De heer **Kolthek**: We hebben meerdere malen of enige keren -- net hoe je het wilt definiëren -- gesproken over de bestuursvorm van Vestia en hoe daarmee het beste kon worden omgegaan, ook naar de toekomst toe. We

waren natuurlijk geïnteresseerd in de continuïteit van het bedrijf. In die zin is er dus wel gesproken over wanneer een meerhoofdig bestuur noodzakelijk of wenselijk zou zijn, maar dan moest er wel een aanleiding toe zijn. Die aanleiding was er op dat moment niet. Maar we hebben er wel over gepraat, want je praat natuurlijk ook over wat je doet als de bestuurder wegvalt om wat voor reden dan ook.

De heer **Bashir**: Wat was de reactie van de heer Staal?

De heer **Kolthek**: De heer Staal was geen voorstander van een meerhoofdig bestuur. Dat is bekend bij u. Daar hebben we kennis van genomen. Ik bedoel, als er geen aanleiding is om verandering aan te brengen in de bestuursvorm, is de discussie daarover op dat moment ook gesloten.

De heer **Bashir**: Zaten er ook consequenties aan als u wel had doorgezet en een tweede bestuurder had aangesteld?

De heer **Kolthek**: Kijk, als wij het noodzakelijk hadden gevonden dat er een aanpassing van de bestuursvorm zou komen, had dit waarschijnlijk ook betekend dat we een fundamentele reorganisatie van de hele stichting Vestia hadden moeten opzetten. Ik sluit niet uit dat dit had geleid tot spanningen in de organisatie, niet alleen tussen de heer Staal en de nieuwe bestuurder maar ook met de bedrijfsdirecteuren en de werkmaatschappijen, die in de loop der jaren ook een positie in de organisatie hadden opgebouwd. Als je dat doet, moet je feitelijk dus de hele organisatie tegen het licht houden om te bepalen hoe je de bedrijfsstructuur dan opnieuw gaat inrichten.

De heer **Bashir**: U zegt dat dit tot spanningen had geleid. Zou het tot spanningen beperkt zijn gebleven of zou het ook als consequentie kunnen hebben gehad dat de heer Staal aangaf dat het voor hem onacceptabel was en dat hij daarom wegging?

De heer **Kolthek**: Ik sluit niets uit, maar het is een beetje moeilijk gissen. Je voelt wel dat er spanning ontstaat als je over zo'n onderwerp bezig bent. Dat neemt niet weg dat we het, als het nodig was geweest, hadden doorgezet.

De heer **Bashir**: U zegt "als het nodig was geweest". U zegt ook dat er geen aanleiding was om een tweede bestuurder aan te stellen.

De heer **Kolthek**: Nee.

De heer **Bashir**: Maar in 2011 is de heer Staal bijvoorbeeld ziek geweest.

De heer **Kolthek**: Ja.

De heer **Bashir**: Was dat geen aanleiding om echt kritisch te bekijken of er een tweede bestuurder nodig was?

De heer **Kolthek**: Je weet van tevoren natuurlijk nooit hoe ernstig ziek iemand is en hoe lang dat duurt. Ik heb toen wel overleg gehad -- daarvóór ook al -- over wat we zouden doen bij een langdurige afwezigheid. We hadden daar een plan voor klaar dat daarin zou voorzien.

De heer **Bashir**: En wat was dat plan?

De heer **Kolthek**: Dat plan was dat we waarschijnlijk naar een tweehoofdige leiding zouden gaan, in ieder geval voor een tussenperiode, om zo het wegvallen tijdelijk op te vangen. Daarna zouden we even de ruimte nemen om te kijken hoe we de totale structuur van de organisatie zouden inrichten. Maar for the time being hadden we een plan, waarbij ook al namen bekend waren van mensen die dat zouden kunnen opvangen.

De heer **Bashir**: Hebt u ook weleens met externe personen buiten Vestia gesproken over het aanstellen van een tweede bestuurder, bijvoorbeeld met ambtenaren of externe financiële toezichthouders? Het Waarborgfonds?

De heer **Kolthek**: Nee. Ik heb wel met de onderzoekers van CGG, de governancegroep die een pilotonderzoek heeft gedaan waaraan wij vrijwillig hebben meegewerkt, gepraat over zo'n situatie en hen ook verteld wat de gedachten hierover waren. Zij konden daarmee wel instemmen; zij hadden er begrip voor. Daarover heb ik met hen wel gecommuniceerd.

De heer **Bashir**: U hebt ook niet met mensen van Binnenlandse Zaken gesproken?

De heer **Kolthek**: Nee.

De heer **Bashir**: Ik kijk naar de voorzitter.

De **voorzitter**: Mijnheer Kolthek, het is bij Vestia gigantisch misgelopen. Er is 2 miljard euro aan huurdersgeld verdampt. Dat is de reden dat onze commissie de organisatie van Vestia onderzoekt en onderzoekt hoe het zover kon komen. Daarbij hoort ook de relatie tussen de enige directeur-bestuurder, die er heel lang zat, en de raad van commissarissen, waarvan veel leden er lang zaten. De raad van commissarissen is natuurlijk de interne toezichthouder die erop moet toezien dat de bestuurder alles goed doet. Dat is ook de reden dat onze commissie vraagt waar de commissarissen vandaan kwamen. Wil je het interne toezicht onafhankelijk en kritisch uitoefenen, dan zou in het ideale model de afstand tot de bestuurder, zeker als dat langjarig de enige bestuurder is, zo groot mogelijk moeten zijn. Dan ben je onafhankelijk en kritisch. Bent u dat met mij eens?

De heer **Kolthek**: In ieder geval moet hij kritisch zijn. Of iemand er nu lang of kort zit, het hangt van de persoon en van de chemie tussen personen af of een kritische houding aanwezig is. Ik heb zelf -- ik kan alleen voor mezelf spreken -- ervaren dat die houding redelijk kritisch was.

De **voorzitter**: In een stichtingsmodel zoals dat van Vestia zijn er geen aandeelhouders als derde macht in de corporate governance. Dat betekent dat de commissarissen eigenlijk een extra zware verantwoordelijkheid

hebben om het reilen en zeilen in de gaten te houden. Onze commissie is dus op zoek naar de mate van onafhankelijkheid van de raad van commissarissen van Vestia. Dat is zeker ook de reden dat collega Bashir vroeg naar het netwerk van Staal. Niet alleen mevrouw Baart en mijnheer Dijkhuizen, maar ook uzelf en de heer Lugte hadden in het voortraject weleens contact met Staal of hebben nauw in hetzelfde gebied gewerkt. Dat is de reden dat we de feiten daarover op een rijtje willen krijgen. Ik zou u dus toch nog een keer het volgende willen vragen. Was het ooit iets om bij stil te staan dat er misschien toch wel wat veel mensen ofwel werden voorgedragen door Staal, ofwel in het verleden contacten met hem hadden gehad?

De heer **Kolthek**: Kijk, natuurlijk praatten we daar wel over. Waar we het bijvoorbeeld over hebben gehad, is dat we moesten oppassen dat we niet te veel een oud-wethoudersclubje zouden worden of een bepaalde politieke kleur zouden krijgen. Dat soort afwegingen werden wel gemaakt. De volkshuisvestingsgroep van mensen die interessant zijn voor dat soort functies is groot. Het netwerk van Staal was groot. Het lijkt mij dus bijna onvermijdelijk dat je iemand tegenkomt die hij ooit een keer ontmoet heeft. Dat wil nog niet meteen zeggen dat ze vriendjes van mijnheer Staal zijn en dat ze daardoor niet kritisch genoeg zouden kunnen functioneren in relatie tot zijn functioneren.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Bashir.

De heer **Bashir**: Mijnheer Kolthek, wij hebben gisteren en eergisteren mensen gehoord over de informatievoorziening van de raad van commissarissen. Diverse banken maakten zich zorgen over de derivatenportefeuille van Vestia. ABN AMRO, Rabobank en ING hebben daarover brieven gestuurd naar Vestia. ING heeft zelfs de kredietrelatie met Vestia opgezegd. Daaruit zijn allerlei brieven voortgekomen, ook reacties van de heer Staal. De heer Lugte verklaarde dat hij die brieven nooit heeft gekregen. Hij was samen met u commissaris. Hij was zestien jaar commissaris. U was zeven jaar commissaris, of zes jaar; ik corrigeer het

even. De heer Staal verklaarde gisteren dat hij de brieven niet heeft doorgestuurd naar de raad van commissarissen. Hebt u die brieven weleens gezien?

De heer **Kolthek**: Nee, nooit.

De heer **Bashir**: Of de heer Staal daarover gehoord?

De heer **Kolthek**: Ik heb gisteren de verklaring van de heer Staal ook gehoord. Kijk, wij hebben die brieven nooit gezien, nooit gekregen. We hebben er ook geen informatie over gekregen. U kunt begrijpen dat ik mij lichtelijk ontgoocheld voel doordat dit soort belangrijke informatie ons onthouden is. "Lichtelijk ontgoocheld" is nog een understatement. Het is natuurlijk best verschrikkelijk dat je dit soort relevante informatie niet onder ogen krijgt.

De heer **Bashir**: De heer Lugte verklaarde dat hij zich belazerd voelde door het onthouden van informatie door de heer Staal. Hoe voelt u zich?

De heer **Kolthek**: Ik gebruik het woord "ontgoocheld" als een understatement. Je voelt je ongelooflijk in de steek gelaten; laat ik het zo zeggen. Dit gevoel heeft te maken met wat er met Vestia is gebeurd. In een eerder gesprek met u heb ik al eens gezegd dat ik 50 jaar in de sector en aanverwante sectoren heb gewerkt, met heel veel empathie en enthousiasme, met name voor de sociaal-maatschappelijke kant van het werk. Wat wij ... Wat ik in ieder geval persoonlijk heb ervaren toen het debacle met Vestia boven tafel kwam, is dat datgene wat je 50 jaar lang ontzettend belangrijk hebt gevonden en waar je je voor hebt ingezet, afgebroken werd. De schade die ontstaat voor huurders, voor mensen bij het bedrijf, voor de oude wijken was natuurlijk verschrikkelijk! Welke term je ook gebruikt ... Nou ja, hij gebruikt een andere term dan ik, maar ik vind het dus verschrikkelijk wat er gebeurd is. Dat je dus ...

De heer **Bashir**: U bent duidelijk, mijnheer Kolthek.

De heer **Kolthek**: ... niet geïnformeerd bent geweest.

De heer **Bashir**: Stel dat de brieven u wel bereikt hadden. Wat had u dan gedaan?

De heer **Kolthek**: Dan hadden er toch op zijn minst pittige gesprekken plaatsgevonden. Wat is dit? Hoe kan dit? Hoe ga je hiermee om? Wat is hier aan de hand? Er zijn misschien nog wel meer van dat soort incidenten geweest -- dat heb ik in ieder geval uit de pers begrepen -- van brieven die wij ook niet gezien hebben.

De heer **Bashir**: Ik wil even met u verdergaan; u bent hierover duidelijk geweest.

De heer **Kolthek**: Ik wil u niet uw vragen ontnemen, maar ik moet toch iets van mijn emotie kwijt rondom dit onderwerp, rondom deze zaken.

De heer **Bashir**: Ja. U bent zeven jaar voorzitter geweest van de raad van commissarissen. Als commissie willen wij graag inzicht krijgen in de financiële kennis en expertise binnen de raad van commissarissen en in de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht hield op de financiën. Uit de informatie van onze commissie blijkt dat de raad van commissarissen gedurende lange tijd geen financieel specialisten in zijn midden had. Hoe hebt u binnen de raad van commissarissen de financiële stukken in de praktijk dan beoordeeld?

De heer **Kolthek**: Wij dachten dat we met elkaar voldoende deskundigheid hadden om in ieder geval de juiste vragen te stellen rondom de financiële verslagen, de jaarrekening, het treasuryverslag, de managementrapportages et cetera. Na de financiële crisis van 2008 hebben we gezegd dat we toch behoefte hadden aan versterking op dat punt en dat wij graag iemand in de raad van commissarissen wilden hebben die nog meer financieel-economische kennis inbracht. Met name in 2009 werd dat wat pregnanter.

Helaas heeft het nog tot 2010 geduurd voordat de heer Molenaar ons kwam versterken. We hebben steeds geprobeerd -- dat is al begonnen in 2008 -- om onze vraagstelling met name te richten op wat de financiële crisis betekende voor Vestia en voor de continuïteit van het bedrijf. Wanneer is het bedrijf in gevaar? Wanneer moeten bij ons de alarmbellen gaan rinkelen? Dat zijn vragen die eigenlijk in elke vergadering van de raad van commissarissen weer opnieuw zijn gesteld en waarop wij op dat moment in onze ogen bevredigende antwoorden kregen, gefiatteerd of gedekt door de accountant of door externe rapportages. We hebben dus elke keer weer geprobeerd te doorgronden wat er aan de hand was, wat er gebeurde en wanneer de organisatie of de continuïteit in gevaar kwam.

De heer **Bashir**: Ik zou met u naar een voorbeeld willen gaan om het wat concreter te maken. U had het net over stukken die niet naar de raad van commissarissen kwamen. Ik neem aan dat de jaarrekening wel in de raad van commissarissen is besproken?

De heer **Kolthek**: Ja.

De heer **Bashir**: Ik heb het dan over de jaarrekening over 2008. Daarin staat dat de negatieve marktwaarde van de derivatenportefeuille op dat moment 762 miljoen euro bedroeg.

De heer **Kolthek**: Ja.

De heer **Bashir**: Wat hebt u toen daarmee gedaan? Vond u dat geen waarschuwing?

De heer **Kolthek**: Toen het verslag over 2008 uitkwam, werd geconstateerd dat wij overliquide waren door het vroegtijdig aantrekken van geld en goede kasfaciliteiten bij de banken, dat die overschotten tegen gunstige condities belegd waren in staatsobligaties, dat het risico volledig beheersbaar was en dat we een rente tot -3 aan zouden kunnen. Dat laatste vonden wij zelf een beetje vreemd, want we hadden voor onszelf als norm genomen: zolang de

rente niet beneden de +1 is, is Vestia kennelijk niet in gevaar en is de organisatie niet in gevaar. We zijn dus weer afgegaan op het oordeel van de accountant.

De heer **Bashir**: Waaruit citeert u eigenlijk? U bent aan het citeren.

De heer **Kolthek**: Ik heb voor mezelf een geheugensteuntje gemaakt, waarvoor ik de verslagen van de raad van commissarissen heb gescreend op dit soort dingen, om te laten zien ...

De heer **Bashir**: Maar welke actie hebt u uiteindelijk ondernomen naar aanleiding van de jaarrekening 2008?

De heer **Kolthek**: Er was geen actie noodzakelijk.

De heer **Bashir**: Een bedrag van 762 miljoen in de min ...

De heer **Kolthek**: Dat was het jaar erop alweer verdwenen.

De heer **Bashir**: U wist van tevoren dat het zou verdwijnen?

De heer **Kolthek**: Toen we dat zagen, dachten we: "Wat gebeurt hier? Wat betekent dit voor de organisatie? Wanneer komt de organisatie in gevaar?" Daar krijg je antwoorden op, afgedekt door de accountant, waaruit blijkt: jongens, het gaat goed; de problemen zijn beheersbaar, we monitoren het bijna dagelijks; bij dit soort kritische grenzen gaat er gevaar ontstaan. Nou, die kritische grenzen waren nog ver weg. Als raad van commissarissen krijg je dat soort informatie tot je. Daar moet je dan op vertrouwen.

De heer **Bashir**: U had het over informatie die u kreeg, ook van de accountant. Daarom wil ik even met u naar de managementletter 2009. Daarin staan passages over de grote mate van vrijheid van de heer De Vries. Hij was de kasbeheerder binnen Vestia. Er staat dat er een frauderisicoanalyse nodig is om te bekijken of het omzeilen van de interne beheersmaatregelen door het management voorkomen kan worden. Het is

een waarschuwing; het werd toen nog niet geconstateerd. De vraag is wat u met dit soort passages hebt gedaan.

De heer **Kolthek**: De accountant heeft toen een fraudeanalyseonderzoek uitgevoerd en daarover gerapporteerd dat alles in control was.

De heer **Bashir**: Nee, hij heeft gewaarschuwd voor de grote mate van vrijheid van de kasbeheerder.

De heer **Kolthek**: Hij heeft onderzoek naar fraudemogelijkheden gedaan en daarover gerapporteerd dat de situatie verder onder controle was. Volgens mij heeft de accountant in datzelfde rapport ook gezegd dat er actief beleid was en dat de administratieve organisatie hieromtrent voldeed aan de te stellen eisen. Dat is de informatie die je krijgt als raad van commissarissen: de administratie voldeed aan de te stellen eisen.

De heer **Bashir**: Dat hebt u opgemaakt uit de managementletters?

De heer **Kolthek**: Ja, en uit het jaarverslag.

De heer **Bashir**: U hebt ook de rapportage van Deloitte ontvangen over de kwaliteit van de administratieve organisatie inzake de treasury?

De heer **Kolthek**: Ja, ontvangen. Dit heeft zijn vertaling gekregen in het verslag van de accountant over het jaar. Daarin staat dat het positief is.

De heer **Bashir**: Naar aanleiding van de jaarrekening van 2008, waarin dat bedrag van 762 miljoen stond als negatieve marktwaarde van de derivatenportefeuille, hebt u gezegd dat het bedrag het jaar daarop, in 2009, verdwenen was. Een paar jaar later werd de negatieve marktwaarde echter veel meer, namelijk meer dan 3 miljard. Mijn vraag is dan of u niet veel scherper had moeten zijn.

De heer **Kolthek**: Ja, ik kan dan citeren uit de accountantsverklaringen en de verslagen van de verschillende jaren. Elke keer komt naar voren dat de zaak in control is. Deloitte heeft een onderzoek gedaan naar de treasury. CGG heeft een onderzoek gedaan naar Vestia, waaronder de treasury. CGG was buitengewoon lovend over de treasury en de treasurer.

De heer **Bashir**: Mijnheer Kolthek, nu moet ik even ingrijpen. U zegt dat CGG een onderzoek heeft gedaan naar Vestia en lovend was.

De heer **Kolthek**: Ja.

De heer **Bashir**: Ik heb het rapport hier voor me liggen. Er staat: CGG heeft niet kunnen constateren dat de raad van commissarissen van Vestia daadwerkelijk invulling geeft aan de kritische toezichhoudende taak.

De heer **Kolthek**: Maar hebt u het verdere rapport gelezen, waarin staat dat de treasury op orde is, de treasurer deskundig is en weet waarover hij het heeft en de risico's goed indekt?

De heer **Bashir**: Maar nu even deze passage, namelijk die over uw rol en uw verantwoordelijkheid.

De heer **Kolthek**: Daarvan heb ik u in een eerder gesprek verteld dat ik die indruk niet heb gekregen uit de interviews die ik met CGG heb gehad.

De heer **Bashir**: Dus als CGG zegt dat u uw taak niet goed doet ...

De heer **Kolthek**: Dat staat er niet, volgens mij.

De heer **Bashir**: Er staat: CGG heeft niet kunnen constateren dat de raad van commissarissen daadwerkelijk invulling geeft aan de kritische toezichhoudende taak.

De heer **Kolthek**: Ik zou ook niet weten hoe ze dat hebben moeten constateren, maar dat is een ander verhaal. Wij hebben het gevoel dat wij voldoende kritisch hebben gehandeld ten opzichte van de bestuurder. Wij moeten afgaan op informatie die we krijgen van de bestuurder, uit de organisatie. We hadden de externe toezichthouders, die informatie verschaften over hoe het ging, en we hadden de accountant, die positief of lovend was. Ik probeer alleen maar te schetsen ...

De heer **Bashir**: U zegt dat u het daarmee niet eens bent ...

De heer **Kolthek**: Ik probeer ons niet vrij te pleiten van wat dan ook. Ik probeer alleen maar een beeld te schetsen van datgene waar je op afgaat als toezichthouder en wat de informatiebronnen zijn. Daar moet je het mee doen.

De heer **Bashir**: In het rapport van CGG staat ook dat de raad van commissarissen met name moet kijken naar de deskundigheid op het terrein van financiën en treasury.

De heer **Kolthek**: Klopt. Daar waren we ook mee bezig. Daarvoor hebben we de heer Molenaar aangetrokken.

De heer **Bashir**: Dat was pas in 2010.

De heer **Kolthek**: Wat zegt u?

De heer **Bashir**: Dat was in 2010.

De heer **Kolthek**: De heer Molenaar is aangetrokken vanwege zijn deskundigheid, ook op het punt van derivaten.

De heer **Bashir**: Ik kijk naar de voorzitter.

De **voorzitter**: Mijnheer Kolthek, als het gaat om kennis en kritisch vermogen bij de raad van commissarissen is onze commissie vooral geïnteresseerd in het feit dat we al in 2010 een variabeleleningportefeuille zien van ongeveer 1 miljard. Daar stonden toen al 10 miljard euro aan derivaten tegenover. Die variabele leningen blijven schommelen rond de 1 miljard en de derivaten gaan naar 17 miljard en uiteindelijk naar 23 miljard. Bij die derivaten zitten uiterst complexe producten, die behalve misschien mijnheer De Vries verder niemand begreep, in ieder geval mijnheer Lugte en mijnheer Staal niet. Ik weet niet of u ze begreep. Dat is in ieder geval een feit. We constateren ook dat er een rapport is van CGG waarin letterlijk staat dat een uitgebreider bestuur gerechtvaardigd is. CGG constateert niet dat er sprake is van een kritische toezichthoudende taak. Er is sprake van een zeer dominante bestuurder. De rvc zou de schijn van belangenverstremgeling bij individuele commissarissen nog eens kunnen bezien. CGG heeft het idee dat de raad van commissarissen voor de bestuurder eerder een klankbord is dan een kritische toezichthouder. Vestia werkt veelal informeel. Louter de omvang van Vestia vraagt al om meer formalisering van procedures, vastlegging van beslissingen, de aanstelling van een compliance officer en de aanstelling van een interne accountant. Allemaal njet, njet, njet; niet gebeurd. U zegt: mijnheer Molenaar kwam en het was in orde. Maar we zien dat de derivatenportefeuille maar blijft groeien, evenals de complexe producten. Dat is dus de vraag van de commissie, mijnheer Kolthek. U zegt: wij waren kritisch genoeg. De feiten wijzen toch iets anders uit. Hoe zit u daar nu zelf in? Hoe kon u dan denken dat u als commissaris wist wat er in die tent omging, kijkende naar al die derivaten?

De heer **Kolthek**: Ja, kijk, ik kan nogmaals alleen maar op het volgende wijzen. Voor een behoorlijk deel ben je afhankelijk van de informatie die je krijgt, want wat je niet weet, weet je ook niet. Je wordt gesteund door rapportages van de accountant, van de toezichthouders, waarin ze allemaal - - hosanna roepen is wat overdreven -- positief zijn. Op al onze vragen of het nog steeds goed ging en of er geen gevaar was voor de continuïteit voor de organisatie, kregen we positieve antwoorden, die weer onderschreven werden door de accountant. Ik snap uw vraag heel goed. Begrijp me zo dat ik

er zelf ook mee worstel in de zin van: wat hebben we nu gemist en waar is het verkeerd gegaan? Ik vind het minstens net zo erg als u wat er gebeurd is, maar ik heb voor mezelf het gevoel dat ik naar eer en geweten heb gehandeld. Ik ben eigenlijk ontzettend blij met jullie onderzoek. Ik heb ook aan andere onderzoeken, die door Vestia geïnitieerd zijn, vrijwillig en in alle openheid meegedaan, want ik ben net zo nieuwsgierig als iedereen naar wat er nu eigenlijk gebeurd is. Voor mij is dat nog steeds een black box. Ik hoop dat dat beeld door uw rapportage en door andere dingen die boven tafel komen, nu eens een keer ingevuld gaat worden. Ik ben bijna net zo vertwijfeld als u over wat er nu eigenlijk is gebeurd.

De **voorzitter**: Goed, mijnheer Kolthek, we zetten een stapje verder. Ik wil graag terug naar het moment waarop de derivatencrisis zich openbaart. Vestia vraagt het WSW dan nog een keer om extra borging om de liquiditeitstekorten aan te vullen, maar dat gebeurt niet. Er ontstaan acute ...

De heer **Kolthek**: Dan hebt u het over 2010.

De **voorzitter**: Nee, ik heb het nu over 2011, eind 2011. Daarna komen er acute financiële problemen. Vervolgens gaan allerlei betrokkenen achter de schermen aan de slag om Vestia vooruit te helpen. Hoe reageerde de raad van commissarissen op die eerste melding van de heer Staal dat er in de loop van 2011 eigenlijk al stevige discussie was met het WSW over verdere borging?

De heer **Kolthek**: Wij waren natuurlijk ontzettend bezorgd, zo van: hé, wat gebeurt hier? In de bijeenkomst van september, waarin de eerste mededeling door Staal werd gedaan, is de urgentie bij ons nog niet overgekomen. De mededeling was op een zodanige manier ingekleed dat er verwacht werd dat de brief wel met een week zou komen. We kwamen er wel uit, het zou wel geregeld worden; dat was ongeveer de sfeer. Ik heb in een ander onderzoek gezegd dat pas op het moment dat de heer Molenaar en ik op het departement moesten komen, in december 2011, bij ons doordrong dat er veel en veel en veel meer aan de hand was dan wij bevroedden.

De **voorzitter**: Vanaf wanneer was dat, zegt u?

De heer **Kolthek**: Volgens mij zijn we begin december op het departement geweest. Toen kwamen we er eigenlijk pas achter. Toen was er verbijstering bij ons: er is veel en veel meer aan de hand dan wij ooit hadden kunnen bevroeden op basis van de informatie die wij hadden gekregen.

De **voorzitter**: Het is toch schokkend dat u als commissaris er pas op dat moment achter kwam?

De heer **Kolthek**: Absoluut. Dat probeer ik ook steeds boven tafel te krijgen. Dat is inderdaad schokkend; echt.

De **voorzitter**: Maar ja, u was er wel zelf bij als commissaris, hè? Dat is natuurlijk onze vraag: hoe kan dat dan?

De heer **Kolthek**: Ja, dat weet ik ook niet! Ik kan alleen maar zeggen dat we dus gedesinformeerd zijn.

De **voorzitter**: Op 7 december 2011 brengt u met de heer Molenaar, ...

De heer **Kolthek**: 7 december; oké.

De **voorzitter**: ... die als financiële man was toegevoegd aan de raad van commissarissen, een bezoek aan de minister.

De heer **Kolthek**: Ja.

De **voorzitter**: Dat was toen nog minister Donner, volgens mij. De financieel toezichthouder, het Centraal Fonds, en ook het Waarborgfonds zijn daarbij aanwezig. Uit ons onderzoek blijkt dat mijnheer Frequin van het ministerie, die directeur-generaal Wonen is, in dat gesprek aangeeft dat de minister al werkt aan een aanwijzing voor Vestia. De maatregelen die dan moeten

worden genomen, worden besproken. Welke eisen stelde het ministerie toen aan Vestia?

De heer **Kolthek**: Volledige medewerking verlenen aan alles wat nodig was om de zaak op orde te krijgen. Die hebben we ook toegezegd.

De **voorzitter**: Dat was uw reactie?

De heer **Kolthek**: Nou, wat ik net zeg: verbijsterd.

De **voorzitter**: Nee, ik bedoel dat u toezegde om volledig mee te werken.

De heer **Kolthek**: Wij werkten volledig mee; natuurlijk.

De **voorzitter**: U zei dat u voor die zevende december eigenlijk niet op de hoogte was van de omvang van het ontploffende debacle?

De heer **Kolthek**: Nee.

De **voorzitter**: Werd in dat gesprek van 7 december door een van de aanwezige partijen al gezinspeeld op een vertrek van directeur-bestuurder Staal?

De heer **Kolthek**: Nou, dan moet ik ... U begrijpt dat dit gesprek mij buitengewoon in verwarring heeft gebracht, dus ik probeer het weer even terug te halen.

De **voorzitter**: Neemt u een slokje water.

De heer **Kolthek**: Ik geloof ... Ik weet niet ... Ik geloof niet dat dat al in dit gesprek aan de orde is geweest.

De **voorzitter**: Maar wanneer wel?

De heer **Kolthek**: Dat moet later geweest zijn. Ik ben niet meer aanwezig geweest bij de gesprekken met het departement die daarop volgden. Dat heeft de heer Molenaar toen gedaan, samen met mevrouw Baart. Om gezondheidsredenen was ik op dat moment niet goed in staat om optimaal in deze situatie te functioneren. Ik heb toen gevraagd of de heer Molenaar het wilde overnemen.

De **voorzitter**: Heeft het ministerie bij die gelegenheid -- ik heb het dan over 7 december 2011 -- wel al gehint op een vertrek van uzelf als voorzitter van de raad van commissarissen?

De heer **Kolthek**: Nee. Nee, niet dat ik mij herinner.

De **voorzitter**: Nogmaals: dus ook niet op het vertrek van Staal?

De heer **Kolthek**: Nee.

De **voorzitter**: Hoe was dat in uw beleving? Was het pijnlijk voor de commissarissen om min of meer op het matje te worden geroepen bij het ministerie?

De heer **Kolthek**: Ja, ongelooflijk. Ongelooflijk pijnlijk. Ik heb toen ook gevraagd aan de aanwezigen, met name de heer Van der Moolen van het Centraal Fonds, hoe dit in 's hemelsnaam mogelijk was. Het moest in een halfjaar tijd gebeurd zijn, want we waren in mei, juni nog een fusie aangegaan met Stadswonen Rotterdam. De doelstelling van die fusie was dat Vestia zou voorzien in de financiële behoefte op de lange termijn van Stadswonen, omdat die dat zelf niet kon. Die fusie is door iedereen bekeken en goedgekeurd. Er moet een boekenonderzoek zijn geweest. Niemand heeft toen gevraagd of dat wel een verstandige actie was, gezien ... Voor mij was het dus buitengewoon verrassend wat er allemaal boven tafel kwam.

De **voorzitter**: Ik wijs u er dan wel even op dat eind 2008, toen de rentedaling zich voordeed, de negatieve marktwaarde al 762 miljoen bedroeg.

De heer **Kolthek**: Maar die was daarna weer verdwenen, dus ...

De **voorzitter**: Maar het feit dat dit wel kon, zo'n astronomische negatieve waarde ...

De heer **Kolthek**: Er waren liquide middelen tot 2 miljard aanwezig om eventuele problemen op te vangen. Ook werd er gewaarborgd door het WSW. Voor de positie van Vestia was dit in wezen een tijdelijk iets.

De **voorzitter**: Als ik u vraag -- weliswaar achteraf -- wat u als commissaris had kunnen doen om beter toezicht te houden op het hele treasury- en derivatenverhaal zodat het misschien niet was ontploft, wat is dan uw antwoord?

De heer **Kolthek**: Ik vind achteraf praten zo ontzettend makkelijk. Met alles wat je nu weet, is dat natuurlijk ... Ik vind het ook niet correct om nu te zeggen "kijk eens hoe slim ik dan geweest zou zijn!" of zo.

De **voorzitter**: Maar u had dingen wel anders gedaan? Laat ik het dan zo vragen.

De heer **Kolthek**: Ja, dat lijkt me wel.

De **voorzitter**: Het woord is aan mijnheer Bashir.

De heer **Bashir**: Mijnheer Kolthek, de directeur-bestuurder van Vestia, de heer Staal, verdiende -- althans kreeg als beloning -- in uw tijd in totaal €500.000, inclusief vakantiegeld en pensioenbijdrage. Vindt u dat passend voor een woningcorporatie?

De heer **Kolthek**: Nu niet meer, in deze tijd.

De heer **Bashir**: Maar toen wel?

De heer **Kolthek**: Maar u weet ook hoe de situatie ontstaan is.

De heer **Bashir**: U zegt: in deze tijd niet. Was het toen wel passend?

De heer **Kolthek**: Passend, passend... Het was een feitelijke situatie. Ik heb u verteld dat toen ik begin 2006 aantrad, we al vrij snel in de Wob-discussie over de inkomens zaten. In de corporatiewereld was daar veel om te doen. Toen de salarissen in de openbaarheid kwamen, volgden er Kamervragen. Wij hebben daarover gepraat. Ik ben ontboden bij de minister om erover te praten, met het verzoek om ...

De heer **Bashir**: Dat was bij minister Dekker?

De heer **Kolthek**: Wat zegt u?

De heer **Bashir**: Dat was bij minister Dekker?

De heer **Kolthek**: Dat was bij minister Dekker. Ik meen dat ik twee keer met minister Dekker daarover heb gesproken. Ik heb met de heer Staal gepraat over de vraag of hij bereid was om vrijwillig tot verlaging van zijn salaris over te gaan. Dat was hij niet. Als werkgever kon ik niet overgaan tot verlaging van zijn salaris. Het kon wel, maar dan hadden we waarschijnlijk allerlei procedures gekregen, een gang naar de rechter, hoge onkostenvergoedingen en dat soort dingen meer. Daarover is gerapporteerd aan de minister.

De heer **Bashir**: Zegt u hiermee ...

De heer **Kolthek**: Het departement heeft het personeelsdossier van Staal ...

De heer **Bashir**: Mijnheer Kolthek, excuus ...

De heer **Kolthek**: Sorry, ik wilde even mijn verhaal afmaken.

De heer **Bashir**: Ik wil u aanvullende vragen stellen over wat u net verklaarde. Zegt u hiermee dat het voor de heer Staal onbespreekbaar was dat ...

De heer **Kolthek**: Ja.

De heer **Bashir**: ... zijn salaris erop achteruit zou gaan?

De heer **Kolthek**: Ja. Hij zei: het is een afspraak en die afspraak moet worden nagekomen.

De heer **Bashir**: U zegt eigenlijk dat dit afspraken waren uit het verleden waaraan u niet meer zo veel kon veranderen.

De heer **Kolthek**: Hij wilde dat die afspraken uit het verleden zouden worden nagekomen. We hadden toen de keuze om het conflict aan te gaan of de situatie te accepteren. Als je het conflict aangaat, krijg je rechtszaken, schadeprocedures en een reorganisatie van het bedrijf naar waarschijnlijk een tweehoofdige leiding met de daarbij behorende salariskosten. In financiële zin was dat geen aantrekkelijk avontuur, denk ik. Daar kwam bij dat iedereen enthousiast was over het functioneren van de heer Staal. Nog even los van zijn inkomen: over zijn prestaties was iedereen enthousiast, tot en met het departement aan toe. We hebben minister Dekker toegezegd -- dat is later schriftelijk bevestigd door minister Winsemius -- dat wij ons, als er een vacature ontstond, qua beloning aan de dan geldende richtlijnen en afspraken zouden houden. Winsemius heeft uiteindelijk geschreven dat de discussie over het salaris wat het departement betreft gesloten was.

De heer **Bashir**: Dat was in 2006, 2007. Als we een stukje verdergaan in de tijd, naar 2010, blijkt dat er binnen Vestia onduidelijkheid is over het pensioen van de heer Staal.

De heer **Kolthek**: Ja.

De heer **Bashir**: Vervolgens is daar opheldering over nodig. Daartoe wordt een brief opgemaakt. Kunt u vertellen hoe dat is gegaan?

De heer **Kolthek**: Ik werd ... Even nadenken: was dat in 2008, 2009? Ergens in die tijd werd ik geconfronteerd met de problematiek van het pensioen van Staal. Mij werd voorgehouden dat er afspraken uit het verleden waren die inhielden dat hij een pensioen kreeg, gebaseerd op 70% van het eindloon. Dat is op zich een afspraak die mij toen niet vreemd in de oren klonk, omdat ik uit een periode kom dat dit soort afspraken vrij gebruikelijk waren. Toen heb ik gezegd: als het zo is, dan is het zo, maar waar ligt dat vast? Toen bleek dat het nergens vastlag. Toen zei ik: dan is die afspraak er dus niet, het spijt me; als er geen document is waaruit blijkt dat die afspraak inderdaad is gemaakt, is ze er niet en kan dit dus ook niet gehonoreerd worden. De heer Lugte had het allemaal meegemaakt, ook het tot stand komen van die afspraken. Ik heb toen gezegd: joh, hoe zit dat nou, jij weet er toch alles van? Als het inderdaad het geval was, wilde ik als werkgever best op een nette manier optreden naar de werknemer, maar dan moest ik wel iets hebben waaruit bleek dat het waar was. Toen is er een brief gekomen, ondertekend door de toenmalige voorzitter en de toenmalige secretaris, die de afspraak hadden gemaakt, waaruit bleek dat het inderdaad het geval was, dat het de bedoeling was, dat het de afspraak was. Toen heb ik gezegd: oké, dan moeten we nu gaan uitrekenen wat de consequenties daarvan zijn.

De heer **Bashir**: Kunt u nog namen noemen? Wie hebben de brief getekend? De heer Lugte?

De heer **Kolthek**: De brief is ondertekend door de heer Noordanus en de heer Lugte.

De heer **Bashir**: Wat waren de gevolgen van die brief?

De heer **Kolthek**: Dat er gerekend ging worden wat het dan zou betekenen.

De heer **Bashir**: En wat betekende het?

De heer **Kolthek**: Er zijn toen twee pensioenbureaus aan het rekenen geslagen wat het zou betekenen. Daar kwam een bedrag uit dat nogal hoog was. Maar goed, als dat de consequenties waren, waren dat de consequenties.

De heer **Bashir**: Het bedrag is toen ook uitbetaald?

De heer **Kolthek**: Ik neem aan van wel, ja.

De heer **Bashir**: In 2010?

De heer **Kolthek**: Ik heb begrepen dat het uitbetaald is. Dat heb ik ook gisteren gehoord. Dat was weer in de periode dat ik niet zo aanspreekbaar was, dus ik heb de afronding niet bewust meegemaakt. Ik kan u ook niet vertellen hoe het is gegaan, op welke dag of op wiens initiatief. Ik moet er helaas het zwijgen toe doen, want ik kan er niets zinnigs over zeggen. Ik heb het niet bewust meegemaakt. Dat zou u aan de heer Molenaar moeten vragen, want hij heeft dat allemaal begeleid.

De heer **Bashir**: Ik ga een stukje verder. Daarna blijkt dat het pensioen opeens ook moet worden gefixeerd. Het voorstel van de heer Wevers is dat het pensioen moet worden gefixeerd ongeacht de datum van de uitdiensttreding van de heer Staal. In opdracht van wie heeft de heer Wevers dit voorstel gedaan?

De heer **Kolthek**: Ik weet niet waar u het over hebt.

De heer **Bashir**: Over de pensioenbijdrage van de heer Staal, om exact te zijn de 3,5 miljoen die uiteindelijk is uitbetaald.

De heer **Kolthek**: We hebben de heer Wevers gevraagd of hij het contact met de twee pensioenbureaus wilde onderhouden. Ik heb geen verstand van pensioenen. We hebben hem als financieel directeur gevraagd of hij het wilde begeleiden en of hij met een verstandig advies wilde komen.

De heer **Bashir**: Kunt u aan de commissie uitleggen waarom er na de door de heer Lugte en de heer Noordanus ondertekende brief in 2010 en de depotstorting van het geld die hieruit volgde, alsnog een nieuwe overeenkomst nodig was waaruit dus die 3,5 miljoen voortkwam?

De heer **Kolthek**: Ik kan u even niet volgen.

De heer **Bashir**: U moet mij corrigeren als het niet klopt, maar volgens mij haalt u twee dingen door elkaar. In 2010 is er een brief gemaakt, als gevolg waarvan ...

De heer **Kolthek**: Ik heb een brief van januari 2010 ...

De heer **Bashir**: Zal ik mijn vraag even afmaken ...?

De heer **Kolthek**: Ik heb een brief van 10 januari 2010, waarin dus staat dat de heren ooit die afspraak hebben gemaakt. Op grond van die brief heb ik de heer Wevers gevraagd om uit te zoeken wat de consequenties daarvan waren.

De heer **Bashir**: Daaruit is de consequentie gekomen dat er een depotstorting plaatsvond.

De heer **Kolthek**: Ja.

De heer **Bashir**: En later dus ook een gefixeerde uitbetaling van 3,5 miljoen euro.

De heer **Kolthek**: Ja.

De heer **Bashir**: De vraag is dan waarom er naast de depotstorting ook nog eens 3,5 miljoen euro moest worden uitbetaald.

De heer **Kolthek**: Nee, niet ernaast. De borgstelling is in twee fases gegaan.

De heer **Bashir**: Dus twee keer.

De heer **Kolthek**: De eerste keer was een globale indruk van wat het zou betekenen. Toen hebben we gezegd: laten we dat dan alvast op een depotrekening zetten. Bij de definitieve berekening van de aanvulling is de rest in depot gezet.

De heer **Bashir**: Kunt u onze commissie uitleggen hoe het kan dat er, ondanks de commotie die in 2006 ontstond en de afspraken die u met de ministers had gemaakt, alsnog zo'n groot bedrag is overgemaakt in twee delen?

De heer **Kolthek**: Omdat hij er gewoon recht op had!

De heer **Bashir**: U zei net zelf dat er helemaal niets opgeschreven was.

De heer **Kolthek**: Ja, maar ...

De heer **Bashir**: Er was helemaal niets op papier vastgelegd. Opeens komt er in 2010 een brief, na alle commotie ...

De heer **Kolthek**: Ik heb die brief van januari beschouwd als een bevestiging dat die afspraak gemaakt was. Ik vind dan dat je als werkgever ook daarnaar

moet handelen. Ik beschouwde de brief als een rechtmatig iets, van een afspraak die gemaakt was.

De heer **Bashir**: Ik kijk naar de voorzitter.

De **voorzitter**: Mijnheer Kolthek, ons is duidelijk gebleken, ook gisteren in het verhoor van de heer Staal, dat de heer Staal in een eerdere fase gewoon pensioen heeft opgebouwd. Dat is allemaal apart gezet. Dat waren premies van bij elkaar een paar miljoen euro. Dat is het pensioen van Staal.

De heer **Kolthek**: Ja.

De **voorzitter**: Daarna moet hij weg of gaat hij weg, want de vulkaan ontploft. Vestia valt om. Staal gaat de deur uit. In 40 minuten tijd wordt er 3,5 miljoen overgemaakt. Daarin zit dan een reparatie van het pensioen, bovenop de miljoenen aan premies die elders staan. Dat is dus extra, plus dat er nog eens een jaarsalaris bij komt. Dat is de facto dan toch een vertrekregeling? 40 minuten, hier heb je 3,5 miljoen, bedankt voor je geweldige diensten!

De heer **Kolthek**: Dat bedrag, dat jaarsalaris, is een bedrag dat feitelijk een dading is van allerlei afspraken die in het verleden ooit zijn gemaakt met Staal over zijn bezoldiging, over nacalculaties en over het feit dat er, als hij zou vertrekken, door onafhankelijke deskundigen moest worden bepaald in hoeverre zijn salaris was achtergebleven ten opzichte van dat van anderen. Er lagen dus nog allerlei claims waarvan ik, toen ik met dat pensioen bezig was, zei: nu wil ik ook van al dat gelazer af zijn. Ik heb daar uitgebreid overleg over gevoerd met de heer Molenaar. Ik heb gezegd dat ik een eventuele opvolger niet wilde opzadelen met dat soort gedoe uit het verleden. Ik zei: "Laten we, nu we dat pensioen regelen, nu ook in één keer al die halve hangende afspraken" -- ik raakte er ongelooflijk geïrriteerd over dat die steeds weer boven tafel kwamen -- "afwerken via een eenmalig bedrag. Dan rekenen we dat af. Dan zijn we af van ..."

De **voorzitter**: Maar het is gruwelijk misgegaan bij Vestia! U had als commissarissen toch ook het volgende kunnen zeggen? "Hij krijgt niets. Laat hem dan maar procederen. Laten we dat maar eens even afwachten. Heeft hij nog wel ergens recht op? Hij heeft het verprutst!" Dat had u natuurlijk ook kunnen zeggen als commissarissen.

De heer **Kolthek**: Dan komt u op een punt waarvan ik net zei dat ik er gewoon te weinig van af weet, omdat ik toen nogal afwezig was. Het feit dat het betaald is, was naar mijn mening gewoon een onderdeel van de juridisch getoetste manier van afscheid kunnen nemen van Staal. Als dat was opengebroken, was er waarschijnlijk heel wat anders uitgekomen, maar dat moet u echt even aan mijnheer Molenaar vragen. Ik kan daar te weinig informatie over geven.

De **voorzitter**: De heer Bashir.

De heer **Bashir**: Mijnheer Kolthek, ik wil nog een aantal vragen stellen over de andere vergoedingen die de heer Staal heeft gekregen. De totale autokostenvergoedingen van de heer Staal bedroegen tussen 2000 en 2009 bijna €288.000. De rekeningen werden ingediend via zijn onderneming Mr. E. Staal B.V. Was de raad van commissarissen op de hoogte van de omvang van dit bedrag?

De heer **Kolthek**: Nee, ik denk het niet.

De heer **Bashir**: Was de raad van commissarissen op de hoogte van de wijze waarop dit gebeurde, namelijk via zijn bv Mr. E. Staal B.V.?

De heer **Kolthek**: Dat zou u aan de toenmalige raad moeten vragen.

De heer **Bashir**: Want u hebt tussen 2000 en 2009 niet in de raad van commissarissen gezeten? Het was toch de periode dat uzelf de voorzitter was van de raad van commissarissen? U was zijn werkgever.

De heer **Kolthek**: Hebt u het nu over de bijverdiensten van Staal?

De heer **Bashir**: Nee, ik heb het niet over zijn bijverdiensten. Ik heb het over de auto-onkostenvergoeding die de heer Staal kreeg van u als voorzitter van de raad van commissarissen.

De heer **Kolthek**: Die kreeg hij van het bedrijf, hoor.

De heer **Bashir**: Ja, u was zijn werkgever.

De heer **Kolthek**: Dat was gewoon een afspraak met het bedrijf.

De heer **Bashir**: En hij kreeg dat via zijn eigen bv.

De heer **Kolthek**: Dat weet ik niet. Daar was ik niet van op de hoogte.

De heer **Bashir**: U hebt nooit bonnetjes bekeken of laten controleren of er afspraken over gemaakt?

De heer **Kolthek**: Ik heb met de heer Staal gepraat over nevenfuncties, over het hebben van andere inkomsten, over ingewikkelde regelingen en zo. Mij is altijd bezworen dat er geen neveninkomsten waren en dat er geen rare constructies waren.

De heer **Bashir**: Ik wil nog een ander aspect belichten. Op een gegeven moment heeft de heer Staal zijn auto verkocht aan Vestia. Toen heeft Vestia ook een chauffeur ingehuurd. Uit onze informatie blijkt dat de chauffeur van de heer Staal in dienst was van een bv waarvan de heer Staal voor een derde aandeelhouder was. Bent u hiervan op de hoogte?

De heer **Kolthek**: Nee. De heer Staal is op ons verzoek in een auto met chauffeur gaan rijden, na een ongeluk dat hij gehad had. Wij vonden het risico te groot dat er iets ernstigs zou gebeuren. Op uitdrukkelijk verzoek van

de raad van commissarissen is hij toen overgegaan op een bedrijfsauto en een chauffeur. Hoe dat organisatorisch was geregeld, weet ik niet.

De heer **Bashir**: U zegt dus dat u als voorzitter van de raad van commissarissen van Vestia niet hebt geweten dat de chauffeur van de heer Staal, die werd betaald vanuit Vestia, in een bedrijf zat waarvan de heer Staal voor een derde aandeelhouder was?

De heer **Kolthek**: Dat weet ik niet. Nu ik het hoor, denk ik: dat is echt in strijd met de afspraken. Ik zie dit als een vorm van een nevenfunctie. Dat is niet gemeld.

De heer **Bashir**: Dan iets anders, mijnheer Kolthek, namelijk de totale uitgaven met de creditcard van de heer Staal. Tussen 2000 en 2012 bedroegen die €640.000. Uit informatie van onze commissie blijkt dat er vaak contante opnamen mee zijn gedaan. Wat waren de afspraken daarover?

De heer **Kolthek**: Ik was er niet van op de hoogte dat hij een rekening-courantrelatie had met Vestia.

De heer **Bashir**: Dus u weet niet dat er een bedrag van €65.000 in het buitenland is opgenomen met de creditcard van de heer Staal?

De heer **Kolthek**: Nee.

De heer **Bashir**: Daar hebt u ook nooit afspraken over gemaakt?

De heer **Kolthek**: Nee.

De heer **Bashir**: Maar u was de voorzitter van de raad van commissarissen.

De heer **Kolthek**: Dat weet ik, ja; dat weet ik.

De heer **Bashir**: Als u dit allemaal hoort, wat is dan uw reactie?

De heer **Kolthek**: Ja, hoe moet ik hier nu op reageren? Ik ...

De heer **Bashir**: Dan wil ik toch nog even terug naar het rapport van CGG, waarin de conclusie stond dat zij niet hebben kunnen constateren dat de raad van commissarissen functioneerde. Begrijpt u dat nu wel?

De heer **Kolthek**: Nee. Ik herhaal dat ik naar eer en geweten heb gehandeld, dat ik het verschrikkelijk vind wat er is gebeurd, met alle consequenties die het heeft gehad voor iedereen. Voor de medewerkers, voor de huurders, voor de oude wijken, ook voor mij persoonlijk. Ik hoop gewoon dat heel veel dingen boven tafel komen, maar ik kan het verleden niet veranderen.

De **voorzitter**: Ik geef ten slotte het woord aan collega Mulder.

De heer **Mulder**: Mijnheer Kolthek, u hebt vanochtend gezegd dat u uw taak deed in oprechtheid en in openheid en dat de raad van commissarissen redelijk kritisch en onafhankelijk was. Tegelijkertijd zegt u dat u in de steek bent gelaten en bent gedesinformeerd en gebruikt u woorden als "verbijsterd", "ongelooflijk" en "pijnlijk". Wat bent u nu eigenlijk? Bent u het slachtoffer van de heer Staal? Of bent u een falende toezichthouder die onvoldoende toezicht heeft gehouden op de heer Staal?

De heer **Kolthek**: Ik ben gewoon Siwart Kolthek. Ik wil mij niet zien als slachtoffer. Dat is een privézaak, maar ik word hier niet vrolijk van. Ik vind het verschrikkelijk wat er gebeurd is, echt. Het is ontzettend spijtig wat er gebeurd is, maar ik kan het niet terugdraaien.

De heer **Mulder**: Wat is uw verantwoordelijkheid daarin?

De heer **Kolthek**: Ik denk dat het de formele verantwoordelijkheid is. Ik bedoel, ik kan mij niet verantwoordelijk voelen voor alles wat er gebeurd is.

De heer **Mulder**: U was de baas van de heer Staal.

De heer **Kolthek**: Ja. Of "baas" ... Ik was de voorzitter van de raad van commissarissen. De heer Staal was de bestuursvoorzitter. In die zin, in formele zin, bepaal ik zijn salaris en of hij ontslagen wordt of aangenomen wordt.

De heer **Mulder**: "In formele zin". Bent u nu verantwoordelijk of niet? Het is uit de hand gelopen, hè? Er is 2 miljard verdampt.

De heer **Kolthek**: Ja.

De heer **Mulder**: Ja. En u stond erbij.

De heer **Kolthek**: En keek ernaar, wilde u erachter zeggen?

De heer **Mulder**: Nee, dat vraag ik aan u!

De heer **Kolthek**: Ik heb niet het gevoel dat ik er alleen maar naar keek. Daarom zeg ik dat het gevoel heb dat ik op een correcte, open en eerlijke manier invulling heb gegeven aan mijn verantwoordelijkheid. Dat het misgaat, is verschrikkelijk. Daar heb ik last van. Daar heb ik niet alleen last van, maar heel veel mensen, dus dat vind ik op zich onbelangrijk. Dat is privé. Hoe ik daar privé over denk en hoe ik privé denk over mensen die dat georganiseerd en gedaan hebben ... Ik vind het verschrikkelijk voor de volkshuisvesting, voor de collega-corporaties en voor de huurders. Wat moet ik er nu nog meer van zeggen? Ik bedoel, ik ga voor u door het stof!

De heer **Mulder**: Is dat zo?

De heer **Kolthek**: Ja.

De heer **Mulder**: U zegt dat u ook benieuwd bent naar de black box, maar u bent onderdeel van die black box.

De heer **Kolthek**: Ja.

De heer **Mulder**: We hebben vorige week gehoord dat een krachtige bestuurder een krachtige raad van commissarissen verdient. Was u die krachtige voorzitter van de raad van commissarissen?

De heer **Kolthek**: U hebt vorige week ook van Thomsen gehoord dat het heel erg ingewikkeld is om de balans te vinden tussen een kritische houding en maatschappelijk engagement. U mag het invullen.

De heer **Mulder**: Dank.

De **voorzitter**: We zijn aan het einde van het openbaar verhoor gekomen, mijnheer Kolthek. Dank u wel.

Sluiting 10.38 uur.